

|                                                                             |                                                                                               |                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>Instituția medico-sanitară</b><br><b>IMSP Centrul de Sănătate Edinet</b> | <b>PROCEDURĂ OPERACIONALĂ</b><br><b>PREGĂTIREA PENTRU</b><br><b>EFFECTUAREA COLONOSCOPIEI</b> | <b>Ediția: I</b><br><b>Nr. de ex.: 50</b>  |
|                                                                             | <b>Cod: P.O.21</b>                                                                            | <b>Revizia: -</b><br><b>Nr. de ex. : -</b> |
|                                                                             |                                                                                               | <b>Exemplar nr.:</b>                       |

**Număr PO 21**

**Titlul PO PREGĂTIREA PENTRU EFFECTUAREA COLONOSCOPIEI**

|                  | <b>Nume și prenume</b> | <b>Funcție</b>            | <b>Semnătura</b> | <b>Data</b>       |
|------------------|------------------------|---------------------------|------------------|-------------------|
| <b>Elaborat</b>  | <b>Lupu Angela</b>     | <b>Medic de familie</b>   |                  | <b>19.12.2019</b> |
| <b>Verificat</b> | <b>Negrea Lilia</b>    | <b>Sef Adjunct</b>        |                  | <b>26.12.2019</b> |
| <b>Autorizat</b> | <b>Gutan Oleg</b>      | <b>Șef IMPS CS Edinet</b> |                  | <b>30.12.2019</b> |

|                                  |                   |
|----------------------------------|-------------------|
| <b>Data intrării în vigoare:</b> | <b>02.01.2020</b> |
| <b>Data reviziei:</b>            |                   |

**(în anexa)**

| <b>Însușită de</b>     |                      |                  |             |
|------------------------|----------------------|------------------|-------------|
| <b>Nume și Prenume</b> | <b>Funcție</b>       | <b>Semnătura</b> | <b>Data</b> |
| Darieva Liudmila       | medic de familie     |                  | 02.01.2020  |
| Postolachi Eleonora    | medic de familie     |                  | 02.01.2020  |
| Romanaș Violeta        | medic de familie     |                  | 02.01.2020  |
| Gheciu Lidia           | medic de familie     |                  | 02.01.2020  |
| Sorocan Ecaterina      | medic de familie     |                  | 02.01.2020  |
| Șcerbatiuc Olga        | medic de familie     |                  | 02.01.2020  |
| Grăjdeanu Luminița     | medic de familie     |                  | 02.01.2020  |
| Slivciuc Alla          | medic de familie     |                  | 02.01.2020  |
| Gladîș Agafia          | medic de familie     |                  | 02.01.2020  |
| Varari Svetlana        | a/medical de familie |                  | 02.01.2020  |
| Gorcinscaia Anfisa     | a/medical de familie |                  | 02.01.2020  |
| Gancescu Inna          | a/medical de familie |                  | 02.01.2020  |
| Furmanciuc Natalia     | a/medical de familie |                  | 02.01.2020  |
| Ștefanschi Tatiana     | a/medical de familie |                  | 02.01.2020  |
| Neamțu Stela           | a/medical de familie |                  | 02.01.2020  |
| Focova Valentina       | a/medical de familie |                  | 02.01.2020  |
| Crețu Aliona           | a/medical de familie |                  | 02.01.2020  |
| Gladîș Lilia           | a/medical de familie |                  | 02.01.2020  |

|                          |                      |  |            |
|--------------------------|----------------------|--|------------|
| Cucer Aliona             | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Croitoru Lucica          | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Chitic Cristina          | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Turchin Tatiana          | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Gancescu Rodica          | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Guțu Liudmila            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Rața Victoria            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Russu Galina             | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Ciobanu Emilia           | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Guzinco Victoria         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Comarnițchi Natalia      | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Ștefăniță Zinaida        | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Bradu Marina             | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Tîrnova</b>       |                      |  | 02.01.2020 |
| Dolghi Natalia           | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Dolghii Emilia           | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Dumitrașcu Liliana       | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Goraș Maria              | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Poverjuc Tatiana         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Bejenari Adriana         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Gordinești</b>    |                      |  | 02.01.2020 |
| Delev Eugenia            | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Pîntea Silvia            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Rusu Natalia             | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Tureac Iulia             | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Trinca</b>        |                      |  | 02.01.2020 |
| Semeniuc Liudmila        | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Gherghelegiu Emilia      | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Bajurean Ecaterina       | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Vulpe Tatiana            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Balan Steluța            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OS Constantinovca</b> |                      |  | 02.01.2020 |
| Bajurean Mihail          | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Cojocari Valentina       | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |

|                           |                      |  |            |
|---------------------------|----------------------|--|------------|
| <b>OMF Viișoara</b>       |                      |  | 02.01.2020 |
| Pirojoc Rodelia           | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Pîslari Maria             | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Perojoc Zinaida           | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Vasilcov Rodica           | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Bădragii Vechi</b> |                      |  | 02.01.2020 |
| Abdușa Tatiana            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Dandara Valentina         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Cuconești</b>      |                      |  | 02.01.2020 |
| Gheorghîța Violeta        | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Abadovschi Angela         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Ceaicovschi Lilia         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Coroma Natalia            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Bleșteni</b>       |                      |  | 02.01.2020 |
| Grădinaru Ion             | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Grădinaru Liliana         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Tcaci Maria               | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Gredinari Marina          | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Bădragii Noi</b>   |                      |  | 02.01.2020 |
| Agapii Angela             | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Cucu Liudmila             | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Dropca Alexandra          | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Pirojoc Natalia           | infirmieră           |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Corpaci</b>        |                      |  | 02.01.2020 |
| Gheorghîță Emilia         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Moisa Aurica              | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Corochi Aurica            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Chiurt</b>         |                      |  | 02.01.2020 |
| Guțu Ala                  | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Tatarciuc Tamara          | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Fetești</b>        |                      |  | 02.01.2020 |
| Scutari Lilia             | medic de familie     |  | 02.01.2020 |

|                      |                                      |  |            |
|----------------------|--------------------------------------|--|------------|
| Ursan Silvia         | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Guțu Liudmila        | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Ursan Ludmila        | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Seu Doina            | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Guțu Mariana         | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Moraru Stela         | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Moraru Livia         | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Lopatnic</b>  |                                      |  | 02.01.2020 |
| Turchin Aurica       | medic de familie                     |  | 02.01.2020 |
| Ursan Veronica       | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Roșca Sofia          | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Calmacova Viorica    | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Zăbriceni</b> |                                      |  | 02.01.2020 |
| Podaru Liliana       | medic de familie                     |  | 02.01.2020 |
| Gîra Anjela          | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Urzîca Lilia         | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Onești</b>    |                                      |  | 02.01.2020 |
| Stîncă Galina        | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Banaga Catalina      | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| <b>OS Alexeevca</b>  |                                      |  | 02.01.2020 |
| Tarnovscaia Liliana  | a/medical de familie<br>(temporar)   |  | 02.01.2020 |
| Antohei Mihail       | a/medical de familie (prin<br>cumul) |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Hlinaia</b>   |                                      |  | 02.01.2020 |
| Gîza Victor          | medic de familie                     |  | 02.01.2020 |
| Samatiuc Alexandra   | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Cojocari Angelia     | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Cebanița Marcelia    | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Țaruș Lilia          | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| Vicol Valentina      | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Brînzei</b>   |                                      |  | 02.01.2020 |
| Cibotaroș Galina     | șef, medic de familie                |  | 02.01.2020 |
| Solovan Liudmila     | a/medical de familie                 |  | 02.01.2020 |

|                       |                                   |  |            |
|-----------------------|-----------------------------------|--|------------|
| Bejenaru Ala          | a/medical de familie (prin cumul) |  | 02.01.2020 |
| Șochichiu Diana       | a/medical de familie (prin cumul) |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Buzdugenî</b>  |                                   |  | 02.01.2020 |
| Ganceriuc Ghenadi     | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| Gheras Galina         | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Hincăuți</b>   |                                   |  | 02.01.2020 |
| Popușoi Nicolae       | medic de familie                  |  | 02.01.2020 |
| Dovbenko Ala          | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| Lelenco Angela        | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| Nirauța Mariana       | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| Rusu Ina              | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| <b>OS Poiana</b>      |                                   |  | 02.01.2020 |
|                       | infirmieră                        |  | 02.01.2020 |
| <b>OS Clișcăuți</b>   |                                   |  | 02.01.2020 |
| Dascal Oxana          | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Parcova</b>    |                                   |  | 02.01.2020 |
| Boghiu Clavdia        | medic de familie                  |  | 02.01.2020 |
| Ciolacu Claudia       | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| Tataru Aliona         | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| Snegur Aliona         | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Rotunda</b>    |                                   |  | 02.01.2020 |
| Vataman Elena         | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| Plîngău Aglaia        | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Ruseni</b>     |                                   |  | 02.01.2020 |
| Gaitur Mihaela        | medic de familie                  |  | 02.01.2020 |
| Tomașenco Anna        | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| Rusanovschi Valentina | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| Strechii Tatiana      | a/medical de familie              |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Goleni</b>     |                                   |  | 02.01.2020 |
| Atamaniuc Mihail      | Medic de familie                  |  | 02.01.2020 |

|                            |                      |  |            |
|----------------------------|----------------------|--|------------|
| Guranda Lilia/Ghebea Ala   | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Neamțu Aurica              | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Burlănești</b>      |                      |  | 02.01.2020 |
| Șoric Elena                | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Rusu Stela                 | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Drețcari Tatiana           | infirmieră temporar  |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Fântâna Albă</b>    |                      |  | 02.01.2020 |
| Baban Eugenia              | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Bradu Oxana                | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Cepeleuți</b>       |                      |  | 02.01.2020 |
| Teleucă Andriana           | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Poleanscaia Svetlana       | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Ciubataia Silvia           | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Lupan Liudmila             | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Gonța Lilia                | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Gorea Galina               | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OS Rîngaci</b>          |                      |  | 02.01.2020 |
| Dobrovolscaia Anna         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OS Vancicăuți</b>       |                      |  | 02.01.2020 |
| Bagrin Aliona              | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Chetroșica Nouă</b> |                      |  | 02.01.2020 |
| Gîsca Nedejda              | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Bătrînac Ina               | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Petrov Niculina            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Brătușeni</b>       |                      |  | 02.01.2020 |
| Tamazlîcaru Valentina      | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Domușciu Maria             | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Buga Elena                 | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Parnet Ecaterina           | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Cornigruța Liudmila        | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Șpac Valentina             | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Rusnac Liubovi             | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |

|                        |                      |  |            |
|------------------------|----------------------|--|------------|
| Magaz Oxana            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Pasicinic Liudmila     | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Buga Ina               | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Ungurean Xenia         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Ravlo Liubovi          | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Sandu Svetlana         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Ceban Tatiana          | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Goreaceaia Elena       | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Șofrîncani</b>  |                      |  | 02.01.2020 |
| Caprian Olga           | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Stănescu Angela        | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Andruh Maia            | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Atamaniuc Valentina    | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Stolniceni</b>  |                      |  | 02.01.2020 |
| Macovscaia Tatiana     | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Nița Natalia           | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Pidcasistaia Aliona    | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Gașpar</b>      |                      |  | 02.01.2020 |
| Muntean Irina          | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Gutium Galina          | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Prisacari Maria        | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Harea Silvia           | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Alexandreni</b> |                      |  | 02.01.2020 |
| Balan Angela           | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Postovan Alexandra     | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Ciubotaru Angela       | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| <b>OMF Terebna</b>     |                      |  | 02.01.2020 |
| Postolachi Adela       | medic de familie     |  | 02.01.2020 |
| Postolachi Ana         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Rățoi Ecaterina        | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |
| Moisa Svetlana         | a/medical de familie |  | 02.01.2020 |

## 1. MOTIVAȚIE

Pregătirea pentru colonoscopie este esențială pentru realizarea unei proceduri corecte, care să poată identifica potențialele afecțiuni ale colonului, să poată stabili diagnosticul în suspiciuni de cancer de colon, polipi colonici, hemoroizi, boli intestinale inflamatorii, rectoragii, sau înlesni intervenții de tipul exciziei polipilor colonici, obținerea biopsiilor tisulare.

## 2. SCOP

- Crearea condițiilor optime pentru efectuarea cu succes a colonoscopiei.

## 3. INTRODUCERE / DEFINIȚIE

Colonoscopia este examenul vizual direct al colonului cu ajutorul unui coloscop flexibil, lung de 135-185 cm care permite observarea/vizualizarea colonului sigmoid, descendent, transvers și ascendent până la cec.

Pregătirea pentru colonoscopie este ansamblul de măsuri psihologice (de relaxare a pacientului prin oferta de informații, consiliere), igienico-dietetice (consiliere pentru urmărirea unui regim igienico-dietetic cu 4-5 zile înainte de efectuarea procedurii), medicamentoase (de evitare a unor produse - fier, cărbune și de administrare a FORTTRANS), necesare efectuării corecte a colonoscopiei.

## 4. DOMENIU DE APLICARE

Centrul de sănătate

## 5. GLOSAR

Neaplicabil

## 6. ROLURI SI RESPONSABILITATI

Responsabil de proces – Medicul de familie

Echipa de proces – Medic de familie + asistenta medicală

Medicul de familie

- Recomandă efectuarea procedurii;
- Consiliază pacientul.

Asistenta medicală

- Înregistrează pacientul;
- Consiliază pacientul.

## 7. DESCRIEREA PROCEDURII

### Materiale necesare

- FORTTRANS - purgativ
- Materiale informative

### Pregătirea pacientului

- Pregătirea pacientului se începe cu 8 zile înainte de efectuarea procedurii, când pacientul este invitat pentru a i se explica pașii de urmat astfel încât procedura să se poată realiza cu succes;
- Se explică pacientului necesitatea examenului și modul de colaborare;
- Rezultatul examenului depinde în mare măsură de pregătirea/curățirea colonului care se realizează prin următoarele recomandări:
- Regim alimentar fără reziduri 3 zile înainte de examen: se evită legumele (conțin fibre și cresc deșeurile fecale), fructele crude sau uscate, cerealele, brânza fermentată, sosurile;
- Regim alimentar recomandat: produse lactate, carne albă (pește, pasăre fără sos, făinoase, pâine veche, biscuiți, produse dulci și produse grase);
- Se administrează purgativ – FORTTRANS, care se prezintă sub formă de pudră solubilă (4 plicuri care se dizolvă în 4 litri de apă). Soluția este ingerată în priza unică, 4 litri cu o seara înainte în 4 ore, sau fracționat 2 litri seara și 2 litri dimineața. Se recomandă ca ultimul pahar să fie băut cu 3-4 ore înainte de examen.

Obiectivul pregătirii este eliminarea de scaune apoase, limpezi;

- Pacientul este atenționat că soluția are un gust foarte dulce, poate produce grețuri și vărsături;
- Cu o seară înainte de colonoscopie, pacientul poate servi o masă foarte ușoară;
- Să nu mănânce cu cel puțin 4 ore înainte de examinare;
- Pacientul se atenționează să nu ia fier sau cărbune timp de 8 zile înainte de examinare;
- Pacientul este informat asupra senzațiilor neplăcute (durere, presiune) pe care le poate avea la introducerea și înaintea colonoscopului;
- Dacă examenul este însoțit de intervenție chirurgicală (biopsie, rezecție de polipi) se face un bilanț al hemostazei;
- După ce pacientul este informat asupra riscurilor se obține acordul scris;
- Dacă examinarea este asociată cu intervenția chirurgicală, se consultă un anestezist, se montează o linie venoasă;
- Se îndepărtează proteza dentară dacă se face anestezie generală;
- Examinarea nu se face, nefiind concludentă, dacă pacientul a făcut un examen cu sulfat de bariu în ultimele 48 ore;
- Clismele evacuatorii sunt categoric interzise!
- Pacientul diabetic se avizează că lipsa aportului alimentar din timpul pregătirii pentru colonoscopie și necesită ajustarea dozelor/oprirea temporară a medicației antidiabetice pentru evitarea hipoglicemiei;
- În dimineața examinării pacientul poate bea NUMAI lichide clare sau ceai îndulcit.

***Îngrijirea pacientului după procedură***

- În ziua investigației nu este indicat să conducă mașina.

**8. FORMAT SPECIAL**

Neaplicabil

**9. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ**

- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 695 din 13.10.2010 cu privire la Asistența Medicală Primară din Republica Moldova
- Acte normative de standardizare a serviciilor medicale (ghiduri practice, protocoale clinice naționale, protocoale clinice standardizate pentru medicii de familie, standarde medicale de diagnostic și tratament, algoritmi de conduită).